

**KUJAWSKO-POMORSKI
OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
w Minikowie**

**Przegląd dobrych praktyk z zagranicy zaprezentowanych podczas
wizyt studyjnych w ramach projektu RIWET w Holandii i na
Łotwie**

Toruń, 17.09.2024 r.

Projekt RIWET

*Publiczno prywatne zarządzanie odnową rzek i obszarów podmokłych jako
niebiesko – zielona infrastruktura,
realizowanego w ramach programu INTERREG Europa.*

Toruń, 17.09.2024 r.

W dniach 24–27 czerwca 2024

Spotkanie inauguracyjne projektu w Prowincji Drenthe
w Niderlandach

Toruń, 17.09.2024 r.

Dobra praktyka 1 i 2 : Rezerwat Przyrody Bargerveen z restauracją Wollegras, owczarnią i trasami rowerowo- spacerowymi

Toruń, 17.09.2024 r.

Najważniejsze wnioski z warsztatów:

- większość krajów ma podobne problemy: z koordynacją działań, rozproszoną odpowiedzialnością począwszy od poziomu ministerstw (zazwyczaj więcej niż jedno ministerstwo wodne), niezadowoleniem interesariuszy (szczególnie rolników).
- pozytywny przykład bliskiej współpracy interesariuszy na Łotwie (połączenie poziomu lokalnego i krajowego), wynikające w znacznym stopniu z wielkości kraju.

Dobra praktyka 3: Wizja Hunze

W 1995 roku prowincje Groninger i Drentse oraz Światowy Fundusz na rzecz Przyrody (WWF) opracowały plan Hunzevisie (pl. Wizja Hunze), którego celem było przywrócenie przyrody w dolinie Hunze i jak najdokładniejsze zrekonstruowanie pierwotnego biegu rzeki.

Dobra praktyka 3:

Wizja Hunze

Równolegle realizowane są różne regionalne projekty mające na celu dalszą adaptację terenu do zmian klimatu, potrzeb energetycznych, turystycznych, a także do zapotrzebowania na wodę pitną.

Dobra praktyka 4: Noordma i Tusschenwater

Przebudowa Noordmy spełnia cele związane z przyrodą i magazynowaniem wody.

W związku z rozwojem Noordmy dokonano zmian w okolicznej przepompowni. Na terenie znajduje się 38 ujęć wody pitnej.

Dobra praktyka 5: Annermoeras

Tereny bagniste Annermoeras są częścią doliny Hunze

Toruń, 17.09.2024 r.

Wnioski z wyjazdu i wizje dla województwa kujawsko-pomorskiego

W ramach wyjazdu były podejmowane kwestie:

- Przywracania funkcjonalności przyrodniczej terenom rolniczym
- Współpracy z rolnikami w zakresie ochrony środowiska
- Turystyczne wykorzystanie zasobów przyrodniczych
- Możliwości retencjonowania wody dla potrzeb rolnictwa

Za dobre praktyki dla naszego województwa uznać możemy:

1. Dofinansowanie działań związanych z ochroną siedlisk przyrodniczych już istniejących
2. Nadzorowanie przestrzegania działań ochronnych
3. Identyfikowanie i ochrona obiektów o znaczeniu przyrodniczym – nowe
4. Inwentaryzację stanu zasobów urządzeń małej infrastruktury wodnej.
5. Edukację rolników i mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie ochrony środowiska w obrębie gospodarstw
6. Prowadzenie działań zwiększających możliwości retencyjne środowiska
7. Umożliwienie rolnictwu wykorzystanie do nawadniania retencjonowanej wody
8. Stworzenie mapy turystycznej ważnych i atrakcyjnych stanowisk przyrodniczych oraz stworzenie infrastruktury do jej wykorzystania.

W dniach 20-21 sierpnia 2024 r.

Wyjazd studyjny na Łotwę

Toruń, 17.09.2024 r.

Dobra praktyka: Gospodarka odpadami i ochrona wód

Wizyta w firmie Getlini EKO, największym przedsiębiorstwie na terenie Łotwy zajmującym się gospodarką odpadami.

Toruń, 17.09.2024 r.

Odpady bio są sortowane na linii a następnie są spryskane płynem aktywującym procesy biologiczne. Kolejno umieszczane są w 500 tonowych zbiornikach – reaktorach. Procesy w tych zbiornikach zachodzą w ciągu 2 miesięcy, a powstały kompost służy do rekultywacji gruntów na wysypisku.

Toruń, 17.09.2024 r.

Ciepło wytwarzane przez blok energetyczny wykorzystywane jest do ogrzewania szklarni. Obecnie łączna powierzchnia szklarni wynosi 14 408 m². Uprawia się pomidory, ogórki oraz kwiaty.

KUJAWSKO-POMORSKI
OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
w Minikowie

Toruń, 17.09.2024 r.

Dobra praktyka: Innowacyjna rekultywacja torfowisk

Torf pozyskuje się najpierw poprzez odpowiednie planowanie i zarządzanie, które prowadzone jest odgórnie.

Rozpoczyna się ono od zdiagnozowania stanowiska pod względem głębokości zalegania, jak również pod względem wysokości wody gruntowej.

Toruń, 17.09.2024 r.

Firma wspiera tu uprawę paludi, zajmując się zmianami w układzie hydrologicznym i współpracą z badaczami naukowymi w celu opracowania różnych metod rekultywacji.

Obejmują one: zakładanie plantacji sosny, uprawę borówki brusznicy oraz uprawę rododendronów, wrzosów i turzyc.

Należą do nich także pszczelarstwo, oraz uprawa borówki wysokiej i dużej żurawiny.

Dobra praktyka: Wiosenny monitoring, zaangażowanie obywateli

Badacze zorganizowali dobrowolny monitoring w celu mapowania nowych źródeł i identyfikowania reprezentatywnych za pomocą aplikacji internetowej uruchomionej w 2021 r. Powstała aplikacja służy do gromadzenia informacji o znanych i nowych źródłach. Określono jasne wytyczne dotyczące dobrowolnego udziału w projekcie.

Toruń, 17.09.2024 r.

Wnioski z wyjazdu dla województwa kujawsko-pomorskiego:

KUJAWSKO-POMORSKI
OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
w Minikowie

- zaangażowanie i edukowanie społeczeństwa co do recyklingu, a procesy zachodzące podczas przerabiania odpadów bio mogą stanowić źródło cennej energii i ciepła,
- odpowiedni dobór roślin do rekultywacji miejsc po wyrobiskach torfu istotnie ogranicza uwalnianie do środowiska CO₂, ważne jest to teraz, kiedy będzie miała miejsce certyfikacja,
- zaangażowanie społeczeństwa w projektach lokalnych, przy tym zwiększając świadomość społeczeństwa,
- monitoring na zawartość, wielkość, rodzaj mikroplastiku w wodach, co kolejno będzie wpływać na jakość wody pitnej.

Obecnie bardzo nie ma wspólnych wytycznych dotyczących monitorowania mikroplastiku. Normy ISO są w opracowaniu.

Toruń, 17.09.2024 r.

KUJAWSKO-POMORSKI
OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
w Minikowie

Dziękuję za uwagę

Małgorzata Kołacz

KPODR w Minikowie

89-122 Minikowo

E-mail malgorzata.kolacz@kpodr.pl

52 3867240, 667 662 836

Toruń, 17.09.2024 r.